

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов

« 17 » травня 2018 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 053 Психологія
(код та найменування спеціальності)

Практична психологія

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю) _____

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ

від 14.05.2018 № 11

Освітня програма вводиться в дію з вересня 20 18 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 191 від 18.05. 20 18 р.)

« 17 » травня 2018 р.

I Преамбула

Розроблено та внесено кафедрою практичної психології Маріупольського державного університету

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра у галузі знань 05 соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 Психологія

Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 14 травня 2018 р. протокол № 11.

Розробники програми:

Варава Л.А. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології МДУ

Тищенко Л.В. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології МДУ

Рецензенти:

Черезова І.О. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Бердянського державного педагогічного університету

Вареник О.О. - директор комунального закладу «Маріупольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №18 Маріупольської ради Донецької області

Позначення і скорочення

У даному стандарті для формування шифрів застосовуються наступні скорочення назв компетентностей:

КП – компетентність професійна;

КЗ – компетентність загальна;

КФ – компетентність фахова;

ОК – обов'язкові компоненти;

ВБ – вибірковий блок.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Обмеження щодо форм навчання	

Освітня кваліфікація	Бакалавр психології.
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	-
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр психології. Практичний психолог в закладах освіти
Опис предметної області	<p>Об'єкт діяльності – цілісний феномен психіки людини в процесі функціонування різних освітніх, соціокультурних, наукових, консультаційних просторах. Метою є забезпечення високого рівня якості підготовки майбутніх фахівців, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування здатності до професійного вирішення завдань психологічного супроводу освітнього процесу у навчальних закладах; • надання комплексу психологічних знань з фундаментальних та прикладних дисциплін, щодо вирішення проблем адаптації до нових умов життєдіяльності. <p>Теоретичний зміст: теоретико-методологічні положення психологічної науки та практики.</p> <p>Методи, методики та технології: у рамках класичних загальнонаукових, психологічних та сучасних новітніх підходів.</p> <p>Інструменти та обладнання: діагностичні комп'ютерні програми, прилади вимірювання психофізіологічних реакцій.</p>
Фокус програми: загальна/спеціальна	Загальна вища освіта в предметній області Професійна, прикладна.
Орієнтація програми	Орієнтація на дослідження з великою складовою комунікативних та міжособистісних навичок рідною та іноземними мовами.
Академічні права випускників	Навчання за освітнім рівнем магістр
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)	<p>Працювати в закладах освіти: шкільним психологом, психологом дошкільного закладу, дитячого будинку, школи-інтернату, позашкільного закладу.</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) може обіймати посади: 2445 Професіонала в галузі психології, 2445.2 Психолога,</p>

	2446 Професіонала в галузі соціального захисту населення.
--	---

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Визначається обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС.

Загальні вимоги до обсягу освітньої програми:

<p>Обсяг освітньої програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.   Загальна підготовка 1800 годин/60 кредитів   Професійна підготовка 5400 годин/180 кредитів\   Тип диплому – одиничний ступінь</p>
--

IV Перелік компетентностей випускника

Компетентності, якими має оволодіти здобувач вищої освіти:

Компетентності	Шифр компетентностей
<i>Інтегральна:</i>	
1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	КІ-1
<i>Загальні:</i>	
1. Здатність діяти громадянські свідомо на основі загальнолюдських ціннісних орієнтирів, вміти застосовувати основні принципи функціонування сучасного суспільства сталого розвитку та його соціальних інститутів в умовах ринкових відносин, дотримуватися основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя.	КЗ-1
2. Здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел.	КЗ-2
3. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; спілкуватися рідною та іноземною мовами усно та письмово.	КЗ-3

4. Здатність розвивати вміння вчитися упродовж життя з високим ступенем автономії, розробляти власну траєкторію саморозвитку.	КЗ-4
Професійні:	
1. Володіти комплексом психологічних знань з фундаментальних та прикладних дисциплін: загальної, соціальної, вікової та педагогічної психології, психодіагностики, консультування.	КП-1
2. Організовувати і виконувати науково-психологічні дослідження певної проблеми	КП-2
3. Адаптувати консультативний процес до вікових особливостей, специфіки запитів клієнта та його психологічної проблематики.	КП-3
4. Впроваджувати різні теоретико-методологічні підходи в психокорекційній роботі.	КП-4
5. Нівелювати деструкції міжособистісних стосунків у педагогічних колективах та групах.	КП-5
6. Сприяти особистісному зростанню учасників консультативного та психокорекційного процесів.	КП-6
7. Будувати навчальну та просвітницьку роботу в контексті вікової специфіки слухачів.	КП-7
8. Добирати оптимальні засоби та прийоми спілкування у процесі взаємодії з клієнтом.	КП-8

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання
1. Використання базових теоретико-методологічних понять психологічної науки та практики в усіх формах професійної діяльності.
2. Здійснення професійної діяльності, спираючись на розуміння закономірностей функціонування психічних явищ, природи та психологічної структури особистості.
3. Супровід освітнього процесу з урахуванням вікових, психічних та особистісних новоутворень.
4. Володіння діагностичним інструментарієм, дотримуючись усіх відповідних вимог до його використання.
5. Планування та здійснення експериментального дослідження і моніторингу актуальних проблем в освітньому та соціальному просторі.
6. Здатність до здійснення психологічних заходів з діагностики, корекції та компенсації порушень психічного і особистісного розвитку індивіда з

урахуванням етіологічних та психофізіологічних аспектів відхилень.

7. Здійснення діагностики, корекції та профілактики різних форм поведінкових девіацій та делінквенцій, враховуючи юридичні та правові аспекти.

8. Сприяння вирішенню наявних протиріч у міжособистісних, організаційних та професійних відносинах.

9. Створення умов для встановлення, розвитку та оптимізації дитячо-батьківських відносин, враховуючи вікові та особистісні новоутворення дитини.

10. Діагностика та корекція подружніх відносин з урахуванням функціональних та рольових розподілів партнерів.

11. Вирішувати завдання із створення та підтримки оптимального психологічного мікроклімату в міжособистісних стосунках у сімейних, організаційних та суспільних системах.

12. Здатність ефективно взаємодіяти з представниками різних соціальних інституцій, установ та організацій.

13. Вирішення професійних завдань в рамках освітньої установи, враховуючи спрямованість та профільність її діяльності, а також специфіку контингенту.

14. Вирішення професійних завдань з формування соціальних навичок і компетенцій, розвитку особистісних новоутворень, використовуючи традиційні та новітні техніки й технології психологічної роботи.

15. Здійснення профорієнтаційної діяльності, спрямованої на вирішення завдань усвідомленого професійного вибору, аналізу наявних ресурсів, розвитку мотиваційного компоненту в структурі особистості.

16. Вирішення професійних завдань, пов'язаних з формуванням здатностей і навичок соціально-психологічного проектування, цілепокладання та планування.

17. Здійснення організаційно-управлінського консультування з урахуванням специфіки управлінської діяльності, встановлення внутрішньоорганізаційних відносин, розподілу зон відповідальності та прийняття рішень.

2. Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання - Педагогічна взаємодія, проблемно-орієнтоване навчання, діяльнісний та задачний підхід, інтерактивні методи навчання, тренінгові технології;

Б) Система оцінювання - Усні екзамени, презентації, проектні роботи, практика.

3. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Назва практики	Тривалість практики	Годин/ кредитів
Навчально-виробнича	4 тижні	120/4

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	60 (25%)	45 (25%)	15 (25%)
Професійна підготовка	180 (75%)	135 (75%)	45 (75%)
Усього для ступеня бакалавра	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних, семінарських та лабораторних занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Екзамен
ОК 2.	НДЗП 1.1.2.	Іноземна мова	6	Залік, екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3.	Психофізіологія ЦНС та ВВД	9	Залік, екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4.	Фізичне виховання	3	Д Залік
ОК 5.	НДЗП 1.1.5.	Історія України	3	Екзамен
ОК 6.	НДЗП 1.1.6.	Історія української культури	3	Екзамен

ОК 7.	НДЗП 1.1.7.	Комп'ютерні та системні технології	3	Екзамен
ОК 8.	НДЗП 1.1.8.	Основи правознавства	3	Екзамен
ОК 9.	НДЗП 1.1.9.	Філософія	3	Екзамен
ОК 10.	НДЗП 1.1.10.	Безпека життєдіяльності	3	Д Залік
ОК 11.	НДЗП 1.1.11.	Основи економічної теорії	3	Екзамен
ОК 12.	НДЗП 1.1.12.	Соціологія	3	Екзамен
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 13.	НДПП 1.2.1.	Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом	6	Екзамен
ОК 14.	НДПП 1.2.2.	Порівняльна психологія	6	Екзамен
ОК 15.	НДПП 1.2.3.	Історія психології	6	Залік, Д Залік
ОК 16.	НДПП 1.2.4.	Загальна психологія	18	Екзамен
ОК 17.	НДПП 1.2.5.	Курсова робота з «Загальної психології»	3	Д Залік
ОК 18.	НДПП 1.2.6.	Практикум	15	Д Залік, екзамен
ОК 19.	НДПП 1.2.7.	Психодіагностика та експериментальна психологія	9	Залік, екзамен
ОК 20.	НДПП 1.2.8.	Диференційна психологія	3	Екзамен
ОК 21.	НДПП 1.2.9.	Вікова психологія	6	Екзамен
ОК 22.	НДПП 1.2.10.	Курсова робота з «Вікової психології»	3	Д Залік
ОК 23.	НДПП 1.2.11.	Педагогіка та методика викладання психології	6	Екзамен
ОК 24.	НДПП 1.2.12.	Педагогічна психологія	6	Екзамен
ОК 25.	НДПП 1.2.13.	Соціальна психологія	6	Екзамен
ОК 26.	НДПП 1.2.14.	Основи клінічної та патопсихології	6	Залік, екзамен
ОК 27.	НДПП 1.2.15.	Психологія сім'ї та корекція сімейних відносин	6	Екзамен
ОК 28.	НДПП 1.2.16.	Основи психотерапії та психокорекції	6	Екзамен
ОК 29.	НДПП 1.2.17.	Основи психологічного консультування	6	Залік, екзамен
ОК 30.	НДПП 1.2.18.	Психологія управління	6	Залік, екзамен
ОК 31.	НДПП 1.2.19.	Методологічні та теоретичні проблеми психології	3	Залік
ОК 32.	НДПП 1.2.20.	Соціально-психологічне проектування	5	Д Залік
ОК 33.	НДПП 1.2.21.	Виробнича практика	4	Д Залік
		Загальний обсяг обов'язкових компонентів:	36/180 кредитів	
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВДЗП 2.1.1.	Методи АСПН / Релігієзнавство	3	Залік
ВК 2.	ВДЗП 2.1.2.	Теоретичні та практичні основи психогігієни / Етика та естетика	3	Залік
ВК 3.	ВДЗП 2.1.3.	Основи сексології / Логіка	3	Залік
ВК 4.	ВДЗП 2.1.4.	Статистичні методи досліджень в професійній діяльності / Спічрайтинг	3	Залік
ВК 5.	ВДЗП 2.1.5.	Психологія спілкування та корекція особистості / Іміджологія	3	Залік

Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВДПП 2.2.1.	Феномен несвідомого, свідомості та самосвідомості / Сучасні теорії глибинної психології	6	Екзамен
ВК 7.	ВДПП 2.2.2.	Основи наукових досліджень / Антропологія	3	Залік
ВК 8.	ВДПП 2.2.3.	Психологія девіантної поведінки / Спецпрактикум в психолого-медико-педагогічній комісії	6	Екзамен
ВК 9.	ВДПП 2.2.4.	Риторика в професійній діяльності психолога / Основи мовленевої компетентності психолога	3	Залік
ВК 10.	ВДПП 2.2.5.	Юридична психологія / Основи пенітенціарної психології	9	Залік, екзамен
ВК 11.	ВДПП 2.2.6.	Спецпрактикум з психології / Геронтопсихологія	6	Залік
ВК 12.	ВДПП 2.2.7.	Психологія праці та інженерна психологія / Психологічна служба в системі освіти	6	Залік, Д Залік
ВК 13.	ВДПП 2.2.8.	Політична психологія / Психотехніки в рекламі	3	Залік
ВК 14.	ВДПП 2.2.9.	Курсова робота з психології управління / Курсова робота з психології сім'ї та корекції сімейних відносин	3	Д Залік
Загальний обсяг вибіркових компонентів:			20/60 кредити	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240	

Структурнологічна схема ОПП представлена в таблиці 3.

Таблиця 3.

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності		
	Код н/д	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3
1,2	ОК 2.	Іноземна мова	6
1,2	ОК 3.	Психофізіологія ЦНС та ВНД	9
1,2	ОК 4.	Фізичне виховання	3
1	ОК 13.	Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом	6
1	ОК 14.	Порівняльна психологія	6
1	ОК 15.	Історія психології	6
1,2,3,4	ОК 16.	Загальна психологія	18
2	ОК 5.	Історія України	3
2	ОК 6.	Історія української культури	3
2	ОК 7.	Комп'ютерні та системні технології	3
2,3,4,5	ОК 18.	Практикум	15
3	ОК 8.	Основи правознавства	3

3	ОК 9.	Філософія	3
3	ОК 10.	Безпека життєдіяльності	3
3	ОК 17.	Курсова робота з «Загальної психології»	3
3,4	ОК 19.	Психодіагностика та експериментальна психологія	9
3	ВК 1.	Методи АСПН / Релігієзнавство	3
3	ВК 2.	Теоретичні та практичні основи психогігієни / Етика та естетика	3
4	ОК 11.	Основи економічної теорії	3
4	ОК 20.	Диференційна психологія	3
4	ВК 3.	Основи сексології / Логіка	3
4	ВК 4.	Статистичні методи досліджень в професійній діяльності / Спічрайтинг	3
4	ВК 6	Феномен несвідомого, свідомості та самосвідомості / Сучасні теорії глибинної психології	6
5	ОК 12.	Соціологія	3
5,6	ОК 21.	Вікова психологія	6
5	ОК 22.	Курсова робота з «Вікової психології»	3
5	ВК 5.	Психологія спілкування та корекція особистості / Іміджологія	3
5	ВК 7.	Основи наукових досліджень / Антропологія	3
5	ВК 8.	Психологія девіантної поведінки / Спецпрактикум в психолого-медико-педагогічній комісії	6
5,6,7	ВК 10.	Юридична психологія / Основи пенітенціарної психології	9
6	ОК 23.	Педагогіка та методика викладання психології	6
6	ОК 24.	Педагогічна психологія	6
6	ОК 25.	Соціальна психологія	6
6,7	ОК 26.	Основи клінічної та патопсихології	6
6	ВК 9.	Риторика в професійній діяльності психолога / Основи мовленевої компетентності психолога	3
7	ОК 27.	Психологія сім'ї та корекція сімейних відносин	6
7	ОК 28.	Основи психотерапії та психокорекції	6
7,8	ОК 29.	Основи психологічного консультування	6
7,8	ОК 30.	Психологія управління	6
7,8	ВК 11.	Спецпрактикум з психології / Геронтопсихологія	6
7,8	ВК 12.	Психологія праці та інженерна психологія / Психологічна служба в системі освіти	6
7	ОК 33.	Виробнича практика	4
8	ОК 31.	Методологічні та теоретичні проблеми психології	3
8	ОК 32.	Соціально-психологічне проектування	5
8	ВК 13.	Політична психологія / Психотехніки в рекламі	3
8	ВК 14.	Курсова робота з психології управління / Курсова робота з психології сім'ї та корекції сімейних відносин	3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями має бути представлено у вигляді *матриці* (Таблиця 4 надається у додатку Б), рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Державна атестація здійснюватися у формі: - Комплексного екзамену з фахових дисциплін - Екзамену з експериментальної психології
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Не передбачено
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	Атестація випускників проводиться екзаменаційними комісіями на основі аналізу успішності навчання, оцінки якості вирішення професійних та соціально-професійних задач.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Не передбачено

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти¹

У ЗВО повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за

поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

А. Офіційні документи:

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Б. Корисні посилання:

8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів) – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
9. Національний глосарій 2014 – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та вмінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування вмінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістові модулі:

1. Основи культури української мови
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності

ОК 2. Іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування навичок креативного усного та писемного мовлення; формування навичок монологічного і діалогічного непередбаченого мовлення на основі активно засвоєного лексичного, граматичного та стилістичного матеріалів; засвоєння лексичних одиниць та мовленнєвих моделей на матеріалі текстів підручників, розмовних тем, суспільно-політичних текстів, комунікативних ситуацій, текстів позалекційного читання; посилення самостійної пошукової, творчої роботи; підвищення рівня лінгвістичної компетенції через втілення знань стилістичних прийомів та виразних засобів в ґрунтовний аналіз англійського тексту; підвищення рівня мовної компетенції студентів, вдосконалення їхніх мовних навичок через розвиток таких вмінь як читання, аудіювання, усне та письмове мовлення, а також розвиток точності граматичної побудови мовлення.

Завдання курсу: поповнити словниковий запас студентів для посилення їх висловлювальних можливостей; активізувати пасивний вокабуляр, а також поповнити активний словник, що має розширити висловлювальні можливості студентів; забезпечити знаннями практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; вдосконалити вміння студентів, щодо глибокого філологічного (зокрема, лінгвостилістичного) аналізу тексту на англійській мові; покращити вміння студентів сприймати текст на слух (з опорою та без опори на друкований текст) та стимулювати активне обговорення сприйнятої інформації в аудиторії; сформувати навички письма з метою підвищення ефективності письмової комунікації; логічно структурувати та правильно виконувати словесне оформлення письмового тексту на задану тему; актуалізувати знання практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; ознайомити студентів з сучасними тенденціями англійської розмовної мови; вдосконалити навички усних доповідей/презентацій на англійській мові.

Змістовні модулі:

1. Формування та поглиблення навичок базової мовної та мовленнєвої компетенції
2. Удосконалення базових навичок мовної та мовленнєвої компетенції
3. Формування граматичної компетенції, аудіокомпетенції

ОК 3. Психофізіологія ЦНС та ВНД

Мета вивчення курсу: здобути знання, необхідні для розуміння процесів і механізмів у різних відділах нервової системи, що забезпечують взаємодію організму із зовнішнім середовищем, нервову регуляцію та зміни внутрішнього стану.

Завдання курсу: ознайомлення студентів із закономірностями функціонування нервової системи; вивчення основ фізіології вищої нервової діяльності; вивчення фізіологічних механізмів поведінки людини та регуляції психічних станів.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи фізіології вищої нервової діяльності.
2. Принципи управління центральною системою.
3. Вища нервова діяльність людини.

ОК 4. Фізичне виховання

Мета вивчення курсу: формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності; виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення; оволодіння системною спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання; набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту; формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістові модулі:

1. Розвиток загальних фізичних якостей, подальший розвиток витривалості
2. Основи методики розвитку силових здібностей.
3. Основи методики розвитку швидкокісно-силових здібностей.
4. Розвиток швидкісних якостей та складно-координаційних здібностей.

ОК 5. Історія України

Мета вивчення курсу: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістові модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 6. Історія української культури

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання курсу: формування у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діяхронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістові модулі:

1. Концептуальні засади вивчення української культури.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОК 7. Комп'ютерні та системні технології

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.
4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ОК 8. Основи правознавства

Метою вивчення курсу: є набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: є вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків

громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

ОК 9. Філософія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістові модулі:

1. Антична та середньовічна філософія.
2. Філософія нового часу.
3. Сучасна філософія.

ОК 10. Безпека життєдіяльності

Мета вивчення курсу: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання курсу: опанувати знання, вміння та навички вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпеченням гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; набуття

студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Безпека у надзвичайних ситуаціях.
2. Загальна підготовка та профільна підготовка з питань цивільного захисту.
3. Загальні питання охорони праці. Основи виробничої безпеки.

OK 11. Основи економічної теорії

Мета вивчення курсу: набуття ґрунтовних економічних знань, формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання курсу: набуття навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків, формування агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем; формування вмій загального аналізу основних економічних подій у своїй країні та за її межами, пошуку й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістові модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.
2. Теоретичні основи мікроекономіки.
3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

OK 12. Соціологія

Мета вивчення курсу: є засвоєння студентами основних теоретичних положень сучасної соціологічної науки, сприяння розумінню змісту суспільних процесів, визначення факторів, що впливають на поведінку людини у всіх сферах її життєдіяльності, формування культури соціологічного мислення та сприяння підвищенню загального рівня культури майбутніх спеціалістів, формування та активізація їх творчого та інтелектуального потенціалу, критичного підходу до аналізу різноманітних явищ та процесів сучасного українського суспільства.

Завдання курсу: основні поняття та категорії соціології; структуру та функції соціології в сучасній науці та практиці; основні закономірності та механізми соціалізації людини; особливості вивчення галузевих соціологій; основні поняття і категорії соціології політики, економіки, освіти, молоді, управління, сім'ї та інших галузевих соціологій; основні тенденції соціологічного вивчення соціальних проблем культури та релігії; методологію та базові методи практичної роботи соціолога; сучасні суспільні проблеми в Україні, методи їх дослідження та вирішення.

Змістові модулі:

1. Загальна теорія та історія соціології.
2. Суспільство як цілісна система.
3. Суб'єкти суспільного життя.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 13. Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом

Мета вивчення курсу: познайомити студентів із сучасним станом психології як науки про людину, її основними розділами, зв'язком з іншими науками, історичним розвитком уявлень про предмет психології; сформувати психологічну грамотність, навчити розуміти і правильно використовувати основні психологічні поняття.

Завдання курсу: познайомити студентів з науковими основами професійної діяльності практичного психолога та вимогами до його особистості; розуміти особливості організації НВП у ВНЗ; формувати у студентів професійну спрямованість, потребу у систематичному самовихованні й самовдосконаленні.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади практичної психології.
2. Сфери професійної діяльності практичного психолога.
3. Ознайомча практика.

ОК 14. Порівняльна психологія

Мета вивчення курсу: формування у студентів знань про природу психіки, закономірності її виникнення та становлення в умовах еволюції протягом багатьох мільйонів років історичного розвитку природи і людства як її частини.

Завдання курсу: розширення життєвих знань студентів про форми поведінки в світі тварин та людей; ознайомлення із загальними категоріями, поняттями, термінами порівняльної психології, а також формування та збагачення понятійно-категоріального апарату й тезаурусу майбутніх випускників ВНЗ; визначення предмету, завдань порівняльної психології; дослідження формування психічних процесів у тварин в онтогенезі; засвоєння уявлень про походження психіки та її розвиток у процесі еволюції; дослідження біологічних передумов та передісторії зародження людської свідомості; дослідження проблем антропогенезу; дослідження становлення людської свідомості; аналізування та узагальнення спільного та відмінного у психічній діяльності людини і тварин (проблема соціального та біологічного в поведінці людини); розширення у свідомості студентів внутрішньо предметних зв'язків з такими курсами, як «Зоологія», «Психофізіологія ЦНС та ВНД», «Анатомія та еволюція нервової системи», «Антропологія», «Загальна психологія»; формування навичок самостійної роботи з психологічною літературою; сприяння формуванню вмінь коректного використання аналогії моделювання та інших наукових методів розробки порівняльної психології, що стають у пригоді при конструюванні й оптимізації систем «людина – техніка», з'ясуванні допустимих навантажень на нервово-психічну сферу людини в умовах науково-технічного прогресу.

Змістові модулі:

1. Основи зоопсихології.
2. Антропогенез.

ОК 15. Історія психології

Мета вивчення курсу: засвоєння студентами загальної логіки, закономірностей та хронології становлення, розвитку психологічних знань в контексті загальної історії науки; ознайомлення із процесом історичних змін, принципів та методології науки; вироблення критичного, недогматичного погляду на різні психологічні теорії, вміння визначати їх переваги та слабкі сторони.

Завдання курсу: ознайомлення з особливостями становлення та розвитку психології як науки, її наукової еволюції, внеском античних філософів, французьких просвітителів, закордонних та вітчизняних науковців в історію психології; висвітлення сутності конкретних психологічних теорій та фактів, основних принципів наукових шкіл, поглядів окремих науковців на проблему психічного; озброєння вмінням вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом психології та характеризувати етапи становлення психології в процесі історичного розвитку науки; формування розуміння та становлення вміння використовувати отримані знання з психології.

Змістові модулі:

1. Загальна методологія побудови і пояснення історії психології.
2. Донауковий період розвитку психологічної думки.
3. Науковий період історії психології.
4. Система психологічних вчень.
5. Сучасний стан розвитку психології як науки.

ОК 16. Загальна психологія

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з теоретико-методологічними основами загальної психології, формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних явищ (процесів, властивостей та станів); розвиток практичних вмінь та навичок аналізу психічних станів, закономірностей поведінки та діяльності особистості..

Завдання курсу: ознайомлення з фундаментальними категоріями, поняттями і феноменами класичної та сучасної психологічної науки; закономірностями й принципами функціонування психіки людини; психологічними механізмами поведінки та діяльності особистості; властивостями емоційно-вольової сфери індивіда; формування знань щодо сутності, змісту, структури, джерел психіки людини та її свідомості; складових структури особистості та їх психологічних особливостей; розвиток здатності до психологічного аналізу діяльності особистості; індивідуально-типологічних відмінностей людини; закономірностей прояву темпераменту, характеру та здібностей індивіда; озброєння вміннями використовувати набуті знання в майбутній практичній діяльності психолога та в ході опанування інших галузей психологічної науки й практики.

Змістові модулі:

1. Загальнонаукове визначення психічного відображення. Будова центральної нервової системи як матеріальної основи психіки.
2. Психологія пізнавальних психічних процесів.
3. Психологія особистості. Теорії особистості в зарубіжній та вітчизняній психології.
4. Психологічні характеристики структурних компонентів особистості. Аналіз діяльності як соціально-психологічного феномену.

ОК 18. Практикум

Мета вивчення курсу: формування у студентів вмінь та навичок професійного бачення психологічних закономірностей, протікання та розвитку психічних явищ та процесів, аналізу психічних станів та закономірностей розвитку особистості; використовувати принципи та закономірності загальної психології у практичній діяльності.

Завдання курсу: формування навичок психологічного аналізу людської діяльності, індивідуально-психологічних особливостей людини, закономірностей формування та проявів темпераменту, характеру, здібностей; озброєння вміннями використовувати набуті знання в практичній діяльності майбутніх психологів, та під час опанування інших галузей психологічної науки; озброєння вміннями аналізувати показники основних психічних процесів; використовувати активні методи самонавчання; організовувати самостійну

навчальну діяльність; аналізувати вплив соціальних та індивідуальних чинників на формування характеру особистості; застосовувати методи практичної психології: інтроспекції, моделювання психічних процесів, спостереження, тестування та ін.

Змістові модулі:

1. Методи психології.
2. Види діяльності людини.
3. Колектив. Спілкування у групі.
4. Сумісність людей
5. Пізнавальні процеси.
6. Структура особистості, сучасні теорії особистості.
7. Темперамент. Характер. Здібності. Емоції та почуття. Воля.
8. Психологічні основи впливу.

ОК 19. Психодіагностика та експериментальна психологія

Мета вивчення курсу: засвоєння основ психодіагностики, принципів вимірювання психологічних особливостей людини, основ психометрики. знайомство з основами методології наукового пізнання психіки, освоєння методів та методик психологічного дослідження, формування наукового світогляду.

Завдання курсу: ознайомлення з методологічними, теоретичними і конкретно-методичними принципами побудови психодіагностичних інструментів і формулювання психодіагностичних висновків; розуміти методи і конкретні методики психодіагностики найбільш універсальних об'єктів психодіагностичних обстежень, таких, як риси особистості, здібності, мотиви, свідомість і самосвідомість, міжособистісні відносини; знати нормативні вимоги до методик, їх розробників і користувачів. орієнтування пізнання студентами психології на основі природничо-наукового підходу до аналізу дійсності; поглиблення та доповнення знань, які студент отримав по основних психологічних дисциплінах, використання знання за основами математичної статистики і теорії вимірювань; розширення уявлення про методологічні основи дослідження психіки; ознайомлення з процедурою, етапами проведення психолого-педагогічного дослідження; формування у студентів усвідомлення необхідності чіткої фіксації мети, правильного визначення об'єкта та предмета конкретного психологічного дослідження; надання відомостей про засоби дослідження (методи, методики) психічних явищ та специфіки їх застосовування; формування орієнтації дослідження на відтворюваність результату; озброєння вміннями застосовувати методи математичної обробки емпіричних даних.

Змістові модулі:

1. Психодіагностика у сфері наукового пізнання людини: методологія та методи діагностики особистості.
2. Психофізіологічний рівень психодіагностики.
3. Діагностика індивідуально-психологічних відмінностей особистості (психологічний рівень).
4. Соціально-психологічний рівень психодіагностики.
5. Вступ до наукового дослідження.
6. Психологічний експеримент.
7. Планування та контроль психологічного експерименту.
8. Теорія психологічного вимірювання.

ОК 20. Диференційна психологія

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної діяльності, розвитку творчого мислення і вмінь з позицій диференційно-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей, враховуючи їх індивідуальні, типологічні та групові особливості.

Завдання курсу: ознайомлення з основними категоріями диференційної психології, закономірностями й принципами диференційно-психологічного аналізу, психологічними механізмами поведінки й діяльності людей, особливостями окремих індивідуально-психологічних явищ і процесів; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела індивідуальних та групових відмінностей; надання відомостей про сучасний стан розвитку диференційної психофізіології як наукової бази психології індивідуальних відмінностей; допомога в осмисленні значущості диференційно-психологічного аналізу для майбутньої професійної діяльності; озброєння вміннями використовувати певний методичний інструментарій з метою визначення особливостей окремих індивідуально-психологічних явищ і процесів; формування навичок використовувати набуті знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами навчально-виховного процесу у ВНЗ.

Змістові модулі:

3. Теоретичні і методологічні аспекти індивідуальної мінливості психіки людини.
4. Координати індивідуальності людини.
5. Групові відмінності.

ОК 21. Вікова психологія

Мета вивчення курсу: формування у студентів ґрунтовного володіння теоретичними основами знань про закономірності та динаміку психічного розвитку людини в онтогенезі; озброєння навичками аналізу умов і механізмів розвитку людини протягом життя; формування вмінь використання знання про становлення особистості, її соціалізацію, адаптацію до миру протягом різних періодів - критичних, сенситивних, стабільних.

Завдання курсу: ознайомлення з місцем й роллю вікової психології у системі психологічної науки, її зв'язком з іншими психологічними галузями й іншими науковими дисциплінами; висвітлення сутності основних теоретико-методологічних проблем сучасної вітчизняної й зарубіжної вікової психології, її наукових принципів та категорій; формування вмінь аналізувати й оцінювати основні теоретичні напрямки в рішенні проблем психічного розвитку людини, знати підходи до вікової періодизації, мати чітке уявлення про основні типи соціальної активності людини (грі, навчанні, спілкуванні, праці), розуміти їхнє значення в психічному розвитку; надання відомостей про основні закономірності онтогенезу людини, особливості психічного розвитку в різні вікові періоди (дитинство, раннє дитинство, дошкільний вік, підлітковий вік, рання юність, зрілість, старість), можливості їхнього використання в практичній діяльності психолога; озброєння вмінням використовувати набуті знання в роботі з представниками різних вікових груп.

Змістові модулі:

1. Основні категорії вікової психології. Зарубіжні та вітчизняні теорії розвитку.
2. Особливості розвитку дитини.
3. Особливості розвитку дорослої людини.

ОК 23. Педагогіка та методика викладання психології

Мета вивчення курсу: формування у студентів ґрунтовного володіння теоретичними основами педагогічної науки, озброєння навичками аналізу навчально-виховних і проблемних педагогічних ситуацій в освітніх закладах; вироблення практичних вмінь викладання психології як навчальної дисципліни в загальноосвітній школі, формування вмінь планувати та здійснювати педагогічну діяльність.

Завдання курсу: ознайомлення з основними поняттями педагогіки як науки, розкриття процесу її становлення та розвитку, сутністю системи педагогічних наук та зв'язок педагогіки з іншими науками; висвітлення сутності національного виховання як цілісної системи, його науково-методологічних засад, напрямів виховання форм і методів виховання

учнів; ознайомлення з закономірностями та принципами викладання психології в загальноосвітній школі; надання відомостей про сучасні технології навчання психології; озброєння вміннями використовувати ефективні методи та форми навчання психології, скласти конспекти традиційних та інноваційних уроків; розвиток творчого мислення студентів в процесі самостійного опрацювання навчального матеріалу.

Змістові модулі:

1. Загальні основи педагогіки.
2. Теоретичні основи виховання.
3. Теоретичні основи методики викладання психології.
4. Технологія викладання психології.
5. Професійна майстерність вчителя психології.

ОК 24. Педагогічна психологія

Мета вивчення курсу: формування у студентів стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної діяльності, розвитку творчого мислення і вмінь з позицій психології підходити до вирішення професійних задач, здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей в межах освітньо-виховного процесу.

Завдання курсу: надання відомостей про сучасний стан розвитку психологічної науки у сфері навчання та виховання дітей та актуальні проблеми педагогічної психології; усвідомлення значущості знань про становлення підростаючої особистості в умовах організованих і неорганізованих чинників соціального впливу; засвоєння основних категорій педагогічної психології, принципів і закономірностей формування та функціонування психіки в умовах навчання та виховання; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела формування особистості дитини та психології педагогічного впливу, особливості індивідуально-психологічних рис педагогів та соціально-психологічних явищ в процесі взаємодії дітей з дорослими (вихователями, вчителями) та однолітками; оперування знаннями психологічних механізмів поведінки й діяльності дитини, особливостей окремих індивідуально-психологічних явищ і процесів, закономірностей і технологій педагогічного спілкування; озброєння вміннями використовувати набуті психолого-педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами навчально-виховного процесу.

Змістові модулі:

1. Методологічні засади педагогічної психології.
2. Навчання і виховання в педагогічному процесі.
3. Суб'єкти педагогічної діяльності.

ОК 25. Соціальна психологія

Мета вивчення курсу: надання системи знань щодо закономірностей виникнення та функціонування суспільно-психологічних явищ, а також формування вміння застосовувати соціально-психологічні знання в практичних сферах діяльності психолога.

Завдання курсу: систематизація знань студентів з основних теоретичних та методологічних понять, принципів та положень соціальної психології; надання відомостей щодо основних соціально-психологічних явищ та процесів у малих та великих соціальних групах, місця особистості в системі суспільних та міжособистісних відносин; обґрунтування закономірностей виникнення політичних, національних та інших процесів в розвитку держави та суспільства на основі врахування соціально-психологічних закономірностей; формування здатності до професійного використання розуміння сутності соціально-психологічних феноменів в процесі практичної діяльності з окремим індивідом та групою.

Змістові модулі:

1. Методологічні та теоретичні основи соціальної психології як науки.

2. Співвідношення базових соціально-психологічних феноменів.
3. Проблема особистості в соціальній психології.
4. Психологія малих та великих соціальних груп.

ОК 26. Основи клінічної та патопсихології

Мета курсу: формування системи знань щодо структури порушень психічної діяльності особистості та закономірностей її розпаду в співставленні з нормою; розвиток професійних вмінь з використання науково обґрунтованих методів відновлення порушень психічних функцій шляхом використання раціональних прийомів компенсації та корекції дефекту.

Завдання курсу: ознайомлення з системою теоретико-методологічних понять, категорій та принципів патопсихології як науки; формування знань про закономірності розпаду психічної діяльності та структур особистості у співставленні із закономірностями формування та протікання психічних процесів у нормі; усвідомлення специфіки викривлення відображуваної діяльності мозку; розвиток здатності до професійного аналізу станів особистості з психічними відхиленнями; особливостей її пізнавальної діяльності; специфіки емоційно-вольової сфери; властивостей особистості в цілому; опанування діагностичних критеріїв встановлення рівня інтелектуального зниження, проведення патопсихологічної експертизи, оцінювання ефективності процесу корекції та компенсації порушень.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні основи та принципи патопсихології як науки.
2. Патопсихологія пізнавальної діяльності індивіда.
3. Окремі види психічного дизонтогенезу.
4. Методи психологічної корекції та компенсації порушень.

ОК 27. Психологія сім'ї та корекція сімейних відносин.

Мета вивчення курсу: освоєння студентами теоретичних основ про сімейні стосунки: генезис; історичне становлення сім'ї, закономірності створення, функціонування, розвитку і руйнування сім'ї як колективного суб'єкта, а також практично відпрацювати методики роботи з сім'ями.

Завдання курсу: ознайомити з науковими, прикладними труднощами психології сімейних відносин як наукової дисципліни; сформулювати уявлення про сім'ю і сімейні відносини, що мають свої специфічні особливості в життєдіяльності.

Змістові модулі:

1. Психологія сімейних відносин як наукова дисципліна: предмет, цілі і завдання курсу.
2. Соціальний контекст сімейних відносин.
3. Динаміка сімейних відносин.
4. Дитячо-батьківські і сіблінгові відносини.

ОК 28. Основи психотерапії та психокорекції

Мета вивчення курсу: надати для засвоєння майбутнім фахівцям-психологам необхідні знання, що дають змогу працювати з хворими в різних лікувально-профілактичних закладах.

Завдання курсу: ознайомлення з основними поняттями, якими оперують фахівці у галузі психотерапії та психокорекції; аналіз методологічних та методичних підходів, теоретичних і прикладних аспектів роботи з хворими; розширення знань студентів про основні сучасні психотерапевтичні школи; ознайомлення з терапевтичними та корекційними методами; надання відомостей про основні технології психотерапевтичної та

психокорекційної роботи; надання допомоги в оволодінні практичними прийомами, техніками, адекватному їх застосуванню у психотерапевтичній роботі з дітьми та їх сім'ями; озброєння вміннями проводити консультативні бесіди, аналізувати ефективність використання певних прийомів впливу у кожному конкретному випадку, формулювати цілі та завдання психотерапевтичного впливу, застосовувати процедури та техніки психокорекції.

Змістові модулі:

1. Теоретичні та методичні аспекти основ психотерапії та психокорекції.
2. Концепції та методи психотерапії.
3. Напрямки та види психокорекції.
4. Застосування психотерапії та психокорекції.

ОК 29. Основи психологічного консультування

Мета вивчення курсу: створення умов для засвоєння студентами цілісної системи знань на основі наукового підходу до практики психологічного консультування; в ознайомленні з основними параметрами процесу консультування: умовами, структурою, динамікою, чинниками, що впливають на характер протікання консультативного процесу, ефектами і результатами; у придбання базових умінь і навичок, необхідних консультантові в практичній діяльності; у формуванні та розвитку професійно та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців.

Завдання курсу: знайомство з основними теоретичними уявленнями про психологічне консультування і оволодіння понятійним і термінологічним апаратом дисципліни; формування уявлень про клієнта консультації, адекватних науковим психологічним знанням; знайомство з професійними вимогами, що висувуються консультанту; вивчення основних методів, прийомів і технік психологічного консультування; вивчення форм і видів цілеспрямованого психологічного впливу в психологічному консультуванні; ознайомлення з методом і навичками ведення консультативної бесіди; розвиток і поглиблення навичок рефлексивного аналізу (в т.ч. консультативної бесіди).

Змістові модулі:

1. Психологічне консультування як професійна діяльність.
2. Процес психологічного консультування.
3. Сфери психологічного консультування.
4. Психологічна експертиза.
5. Методи роботи психолога-консультанта.

ОК 30. Психологія управління

Мета вивчення курсу: підвищення професійної компетентності студентів щодо психологічної сутності управлінської взаємодії, формування здатності підходити до вирішення завдань з оргуправлінського консультування з позиції розуміння теоретико-методологічних основ функціонування процесу управління, розвиток вміння аналізувати внутрішньогрупові процеси та прогнозувати їх вплив на ефективність та продуктивність діяльності організації.

Завдання курсу: ознайомлення з основними категоріями психології управління, закономірностями й принципами функціонування колективу співробітників, психологічними механізмами поведінки й діяльності людей у групі, особливостями індивідуально-психологічних рис менеджера, з закономірностями і технологіями міжособистісного спілкування; формування знань про сутність, зміст, професійної діяльності керівництва та алгоритму процесу делегування повноважень; надання відомостей про сучасний стан проблеми кадрів в управлінні й актуальні проблеми наукового менеджменту; допомога в осмисленні значущості основ психології менеджменту для майбутньої діяльності.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи психології управління.
2. Структура управлінських дій в управлінській діяльності.
3. Технології прийняття управлінських рішень та делегування повноважень.

ОК 31. Методологічні та теоретичні проблеми психології

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи стійкої мотивації навчально-пізнавальної і професійної діяльності, розвитку творчого мислення і вмінь орієнтуватися в сучасних проблемах психологічної науки.

Завдання курсу: допомога в осмисленні значущості методології для психологічної науки; ознайомлення з основними поняттями, якими оперують фахівці у галузі академічної психології; надання відомостей про сучасний стан розвитку психологічної науки й актуальні наукові проблеми (психофізична, психофізіологічна, психогностична, психомотиваційна, психопраксична, психосоціальна тощо); визначення співвідношення базисних психологічних категорій і метапсихологічних категорій, специфіки розвитку психологічних категорій; формування знань про природничу та гуманітарну парадигми психології; здійснення історико-теоретичного аналізу структури психології як системи знань (структура і специфіка психологічних теорій, проблема кризи в психології); ознайомлення з напрямками розбудови практико-прикладних досліджень у психології; озброєння вміннями формулювати проблему в межах конкретного наукового дослідження, формулювати цілі та завдання, знаходити шляхи її рішення; формування навичок роботи із публікаціями матеріалів досліджень психології, щодо психологічних компонентів та феноменів, пов'язаних з практичними аспектами психологічної науки; узагальнення знань про основні положення методології, які є нормативними для психології.

Змістові модулі:

1. Методологія та сучасна наукова психологія.
2. Сучасна психологія як система знань.

ОК 32. Соціально-психологічне проектування

Мета вивчення курсу: надання системи знань щодо структури визначення соціальних здібностей особистості, яка складає порозуміння розвитку та прийняття людиною самого себе для побудови власних перспектив життєдіяльності.

Завдання курсу: використовувати теоретико-методологічні знання розвитку в онтогенезі особистості та аналізу соціальних ситуацій взаємодій; здійснювати діагностику соціальних здібностей з урахуванням власного досвіду деструктивних та конструктивних досягнень особистості; створювати умови для розуміння власних бажань та результатів побудови різних сфер життєдіяльності.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні основи проектної діяльності.
2. Технології соціально-психологічного проектування.
3. Особливості проектування власних перспектив життєдіяльності, професійного становлення, особистісного розвитку та самореалізації.

Опис вибірових навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

БК 1.

Методи АСПН

Мета вивчення курсу: освоєння студентами теоретичних основ і практики організації активних методів навчання.

Завдання курсу: вивчення і аналіз психологічного змісту, механізмів і закономірностей активного соціально-психологічного навчання; розвиток здатності студентів до аналізу недиференційованих завдань; формування умінь і навичок використання різних методів навчання в конкретних професійних цілях; підвищення професійної психолого-педагогічної компетентності студентів; обґрунтування використання проєктивних методів при психологічній діагностиці неусвідомлюваних аспектів особистості; ознайомлення із інструкціями застосування основних проєктивних методів.

Змістові модулі:

1. Теоретичні предумови активного соціально-психологічного навчання.
2. Дискусійні методи навчання.
3. Психомалюнок як метод роботи в групі АСПН.
4. Теоретичні та практичні основи проєктивної діагностики.

Релігієзнавство

Метою вивчення курсу: є ознайомлення студентів із предметом, структурою та теоретико-методологічними завданнями релігієзнавства; надання студентам систематизованих знань про об'єктивні закономірності появи, історичного розвитку та функціонування релігії на різних етапах духовно-культурного суспільно-релігійного поступу людства.

Завдання курсу: висвітлити природу походження релігії (науково-філософський та теологічний підходи); визначити роль і місце релігії у процесі самовизначення та становлення людини як особистості; проаналізувати сучасний стан релігії (церкви) в світі, Україні та регіоні і показати основні тенденції змін релігійної мережі; познайомити студентів з основними принципами, що забезпечують мирне співіснування релігійного й альтернативного до нього світогляду, сприяють утвердженню міжконфесійної злагоди й релігійної терпимості між людьми різних конфесій та світоглядних позицій.

Змістові модулі:

1. Вступ до релігієзнавства.
2. Національні та світові релігії.
3. Роль релігії в сучасному суспільстві.

БК 2.

Теоретичні та практичні основи педагогічної психогігієни

Мета вивчення курсу: розкрити особливості впливу різноманітних факторів зовнішнього середовища на стан психічного здоров'я людини. Озброїти студентів знаннями та вміннями укріплення психічного здоров'я та зменшення впливу зовнішніх негативних факторів.

Завдання курсу: вивчення історії становлення психогігієни як науки та практики; познайомити студентів з основними розділами та методами психогігієни; ознайомити з рівнями психогігієни; формувати у студентів уявлення про психогігієну особистості;

грунтовне висвітлення засад та теоретичних основ становлення психогієни як науки та практики.

Змістові модулі:

1. Розвиток психогієни як науки та практики.
2. Психогієна професійної діяльності.

Етика та естетика

Мета вивчення курсу: навчити студентів розуміти предмет етики та естетики, основні категорії та основні етапи розвитку етичного та естетичного знання.

Завдання курсу: ознайомлення з предметом етики та естетики, особливостями функціонування моралі, основними етапами історичного розвитку етики та естетики, основними категоріями та ін.

Змістові модулі:

1. Етика як наука.
2. Естетика як наука.

БК 3.

Основи сексології

Мета вивчення курсу: оволодіти основами сучасних наукових знань у сфері сексології та сексопатології, що допоможе в майбутньому зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я, зрозуміти сексуально зумовлені особливості поведінки людей, а також вивчити причини і механізми розвитку порушень сексуального здоров'я, їх клінічні особливості.

Завдання курсу: ознайомити студентів з поняттями норми та патології в сексології; розглянути етапи психосексуального розвитку та його порушення; ознайомити з анатомією та фізіологією статевої сфери чоловіків і жінок; ознайомити студентів з основами психогієни репродуктивного здоров'я; навчити методам контрацепції та профілактики хвороб, що передаються статевим шляхом; зрозуміти психопатологічну сутність аномалій статевого потягу; розглянути основні причини та механізми розвитку порушень сексуального здоров'я; ознайомити з клінічними особливостями сексуальних дисфункцій.

Змістові модулі:

1. Загально-теоретичні основи сексології.
2. Медико-біологічні аспекти сексології.
3. Основи сексопатології.

Логіка

Метою вивчення курсу: є познайомити студентів з основними формами мислення (поняття, судження, умовивід, доведення). Познайомити з основними формально-логічними законами, з правилами аргументації.

Завдання курсу: навчитись встановлювати зміст та обсяг понять, визначати, поділювати, обмежувати та узагальнювати поняття. Навчитися встановлювати кількість і якість суджень, модальність суджень. Оволодіти правильними схемами міркувань. Знати правила і можливі помилки в аргументації.

Змістові модулі:

1. Поняття і судження як форми мислення
2. Умовивід як інтелектуальний процес
3. Логічні основи аргументації

БК 4.

Статистичні методи досліджень в професійній діяльності

Метою вивчення курсу є формування системи знань, умінь і практичних навичок використання статистичних методів і моделей проведення досліджень в професійній діяльності.

Завданнями вивчення курсу є навчання студентів математичного та статистичного інструментарію проведення наукових досліджень та вирішення прикладних задач в професійній діяльності з використанням прикладного програмного забезпечення.

Змістові модулі:

1. Методологічні основи зведення та групування статистичних даних професійної діяльності.
2. Статистичні методи та моделі оцінки закономірностей розвитку показників професійної діяльності.

Спічрайтинг

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань та практичних навичок в сфері спічрайтингу, підготовку майбутніх фахівців до практичної роботи.

Завдання курсу: визначити місце спічрайтингу серед інших напрямків ПР-діяльності; сформулювати уявлення про предмет, структуру, функції та практичне значення використання спічрайтингу; розкрити зміст базових понять та термінів спічрайтингу; ознайомитися з особливостями стилів та засобів мови, що використовуються при підготовці текстів виступів; навчити створювати ефективні письмові та усні тексти.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади спічрайтингу.
2. Технологія підготовки спічрайтерського тексту.

БК 5.

Психологія спілкування та корекція особистості

Мета вивчення курсу: закріплення знань студентів про вербальні та невербальні засоби спілкування, формування вмінь використовувати ці засоби в уявлюваній ситуації, розробка рекомендацій щодо подолання мовленнєвих бар'єрів у спілкуванні.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з феноменологією (змістом, структурою, детермінантами) спілкування, вміння визначати місце спілкування серед інших основних типів соціальної активності людини (грі, навчанні, праці), а також умови й механізми спілкування людини протягом життя; розвинення творчого мислення і вміння з позицій соціально-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей.

Змістові модулі:

1. Феноменологія спілкування.
2. Корекція особистості в процесі взаємодії з суспільством.
3. Спілкування та міжособистісні відношення в групах.

Іміджологія

Мета вивчення курсу: отримання студентами необхідних теоретичних знань з теоретичних та практичних основ іміджології, а також застосуванні отриманих знань при аналізі та творенні різних типів іміджу.

Завдання курсу: осмислення основ іміджології, вивчення сучасних стратегій та технологій іміджування, усвідомлення психологічних основ імідж-комунікації, опанування студентам методологічних принципів побудови іміджі особистості, установи, певної професійної групи.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні засади іміджології як науки.
2. Функціональна іміджологія.
3. Основи успішного ділового іміджу особистості.

Дисципліни циклу професійної підготовки

БК 6.

Феномен несвідомого, свідомості та самосвідомості

Мета вивчення курсу: надання знань та вмінь які розкриють специфіку взаємодії свідомості, самосвідомості та несвідомого, допоможуть в практичній діяльності психолога розуміти діяння, вчинки, дійсні потреби та інтереси, бажання та прагнення, індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Завдання курсу: ознайомлення студентів-психологів з основними поняттями, принципами, та положеннями психології несвідомого; розглянути психоаналіз як метод психологічної допомоги невротичних розладнань особистості; надання відомостей щодо різних наукових шкіл та напрямлень визначення категорії несвідомого; ознайомлення студентів з розвитком свідомості особистості в онтогенезі; вивчення закономірностей розвитку самопізнання особистості; розуміння ролі самооцінки в структурі самосвідомості особистості.

Змістові модулі:

1. Вступ до психології несвідомого.
2. Методологічні проблеми психології самосвідомості.
3. Закономірності розвитку самопізнання особистості.

Сучасні теорії глибинної психології

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основними напрямками розвитку глибинної психології, дати базові поняття по цим напрямкам та допомогти орієнтуватися у новітніх теоріях вчених-психологів та психотерапевтів; навчити використовувати деякі психотерапевтичні прийоми у своїй практичній діяльності.

Завдання курсу: ознайомити з основами глибинної психології (класичного психоаналізу, неофрейдизму, аналітичної психології та ін.); дати уявлення про основні напрями наукової діяльності найвизначніших представників глибинної психології; познайомити з методами аналізу та дослідження глибинних сил особистості; сформувані навички використання деяких психотерапевтичних прийомів, розроблених представниками глибинної психології; сформувані у студентів професійну спрямованість, потребу у систематичному самовихованні й самовдосконаленні.

Змістові модулі:

1. Основи глибинної психології
2. Розвиток психоаналізу у 30-50pp.
3. Модифікація глибинної психології у другій половині ХХ ст.

БК 7. **Основи наукових досліджень**

Мета вивчення курсу: озброїти студентів знаннями, вміннями, навичками в галузі наукової діяльності, забезпечити наукову і практичну підготовку студентів до виконання експериментальної роботи в закладах освіти, виховних закладах, соціальних центрах та інших установах; формування у студентів стійкої мотивації навчально-дослідної діяльності, розвиток вмінь та навичок з організації та проведення науково-дослідної роботи в психологічній практиці.

Завдання курсу: ознайомлення з методологічною базою, науковим інструментарієм сучасного психолого-педагогічного дослідження; озброєння методами та прийомами організації дослідницької роботи; оволодіння навичками самостійної роботи з науковою, методичною літературою; вивчення теоретичних основ організації, проведення експериментальної роботи з дітьми різного віку та педагогічними працівниками; розвиток здібностей застосовувати одержані знання та вміння під час виконання курсових (дипломних) робіт.

Змістові модулі:

1. Методологія та методи дослідження в психології.
2. Технологія наукового дослідження.

Антропологія

Мета вивчення курсу: засвоєння основ антропологічної науки, необхідних для майбутньої практичної роботи в галузі психології.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з широким колом питань, які вивчає сучасна антропологічна наука; знайомство з основними методами досліджень в галузі антропометрії; формування у студентів системи стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної діяльності, соціальної спрямованості, вмінь і навичок використовувати набуті знання у процесі опанування змісту різних галузей антропології; озброєння вміннями використовувати набуті знання в практичній діяльності майбутніх психологів, та під час опанування інших галузей психологічної науки.

Змістові модулі:

1. Вступ до антропології.
2. Походження людини (антропогенез).
3. Сучасне людство: єдність і різноманіття.

БК 8. **Психологія девіантної поведінки**

Мета вивчення курсу: розкрити актуальність психології девіантної поведінки як галузі психології, визначити проблематику цього особливого напрямку в психологічній науці, охарактеризувати основні поняття і підходи до вивчення соціальних відхилень у поведінці різновікових індивідів, надати типологію і моделі девіантної поведінки, представити методи діагностики і корекції відхиляючої поведінки підлітків.

Завдання курсу: основні поняття і категорії розвитку і прояв різноманітних форм девіантної поведінки; знати основні підходи до обґрунтування причин девіантної поведінки; типологію соціально-дезадаптованої та відхиляючої поведінки підлітків; визначення різноманітних форм девіантної поведінки в їх розвитку і проявах; оволодіти методиками корекції та профілактики девіантної поведінки; програмами роботи психолога з девіантними підлітками, з метою корекції девіацій і поліпшення адаптації до соціального оточення.

Змістові модулі:

1. Психологія девіантної поведінки як галузь психології.
2. Типологія соціально дезадаптованої поведінки.

Спецпрактикум з психолого-медико-педагогічної комісії

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів зі специфікою роботи практичного психолога в умовах психолого-медико-педагогічної консультації.

Завдання курсу: дати студентам теоретичні знання та практичні вміння проведення психологічних досліджень в умовах психолого-медико-педагогічної консультації.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади та організація діяльності ПМПК.
2. Психологічне обстеження дитини у умовах ПМПК.

БК 9.

Риторика в професійній діяльності психолога

Мета вивчення курсу: підвищення рівня комунікативної компетенції психолога магістра та розвиток знань в області риторики. Освоєння навичок правильного спілкування і взаємодії між соціальним суб'єктом, соціальними групами, спільнотами і суспільством в цілому.

Завдання курсу: формування спеціальних знань, необхідних для створення навичок в практичній діяльності психолога; формування спеціальних вмінь, що забезпечують реалізацію науково-дослідницької та професійно-практичної діяльності психолога.

Змістові модулі:

1. Риторика як форма узагальнення дійсності словом.
2. Логічна організація мови.
3. Етико-педагогічні і психологічні аспекти мовної комунікації.
4. Діалогічні мови. Техніка і культура мови.

Основи мовленнєвої компетентності психолога

Мета вивчення курсу: створення комплексу знань, вмінь і навичок, що забезпечують можливість сприймати, розуміти та породжувати тексти, які містять виражену специфічними засобами мови інформацію щодо предмета професійної діяльності психолога.

Завдання курсу: формування вміння в процесі професійної взаємодії переводити власне розуміння, інтуїції, почуття й переживання в понятійні форми, які виражаються в словах, артикулюються, транслюються через мовлення; підвищення рівня володіння мовленням; розвиток мовленнєвої компетентності майбутнього фахівця-психолога; опанування студентами культурою мовлення як складової психологічної культури особистості психолога, яка передбачає вміння використовувати різноманітні засоби й методи впливу на клієнта, вміння вести діалог із клієнтом, включає орієнтацію на партнера як рівноправного суб'єкта спілкування, цілковите взаєморозуміння.

Змістові модулі:

1. Мовлення як соціокультурний феномен.
2. Складові мовленнєвої культури фахівця.
3. Технології опанування професійного мовлення.

БК 10.

Юридична психологія

Мета вивчення курсу: ознайомлення з сучасними дослідженнями юридичної психології, щодо соціально-психологічного стану і динаміки державно-правових явищ, оволодіння теоретичними і практичними основами і методами юридичної психології для рішення практичних задач в галузі суспільних відносин, що регулюються правом.

Завдання курсу: засвоїти основні поняття, категорії і систему юридичної психології, її методологічні основи і методи, які використовуються на практиці; ознайомитись з сучасними дослідженнями юридичної психології, щодо соціально-психологічного стану і динаміки державно-правових явищ, вміти аналізувати їх з урахуванням досягнутого рівня розвитку держави і права; зрозуміти закономірності і механізми психічної діяльності людей у сфері правовідносин; оволодіти методами діагностики психологічних факторів, які впливають на державні і правові процеси; знати особливості психологічної консультації та судово-психологічної експертизи.

Змістові модулі:

1. Загальна частина юридичної психології.
2. Особлива частина - судова психологія.

Основи пенітенціарної психології

Мета вивчення курсу: поглиблення і вдосконалення психологічних знань, умінь і навичок слухачів, необхідних при здійсненні діяльності по забезпеченню виконання покарання, виправлення засуджених і попередження вчинення ними злочинів. Надання допомоги працівникам пенітенціарної системи для вдосконалення ефективності виконання заходів спрямованих на ресоціалізацію засуджених.

Завдання курсу: формування уявлень про психологічні основи підвищення ефективності службової діяльності працівників установ з виконання покарання; формування знань про психологію засуджених, про соціально-психологічні явища серед засуджених; вдосконалення навичок використання психологічних методів вивчення особистості та груп засуджених; вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у процесі здійснення службової діяльності та серед осуджених; розвиток умінь по використанню психологічних методів впливу на засуджених.

Змістові модулі:

1. Психологічні особливості засуджених.
2. Особливості роботи в пенітенціарній системі.

БК 11.

Спецпрактикум з психології

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основними напрямками розвитку психології мотивації, дати базові поняття по цим напрямкам та допомогти орієнтуватися у новітніх теоріях вчених-психологів; продовжити розвиток психологічних знань, отриманих студентами в курсах загальної, соціальної психології та психології особистості.

Завдання курсу: ознайомити з основними поняттями психології мотивації; дати уявлення про сучасні напрями розвитку психології мотивації; познайомити з методами аналізу та дослідження спрямованості особистості; формувати у студентів професійну спрямованість, потребу у систематичному самовихованні й самовдосконаленні.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади психології мотивації поведінки та діяльності людини.
2. Формування та розвиток мотивації поведінки та діяльності людини.

Геронтопсихологія

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів із закономірностями психічного розвитку людини в похилому віці, з пізнавальною сферою осіб похилого віку, емоційно-мотиваційними змінами і Я-концепцією у старості.

Завдання курсу: оволодіти такими базовими поняттями «Геронтопсихології», як геронтогенез, ейджизм, геронтофобія; сформувати в студентів позитивне ставлення до осіб похилого віку.

Змістові модулі:

1. Загальні питання та пізнавальна сфера людей похилого віку.
2. Емоційно-мотиваційна сфера та Я-концепція в період старіння.

БК 12.

Психологія праці та інженерна психологія

Мета вивчення курсу: ознайомлення з сучасними дослідженнями психології праці та інженерної психології, щодо основних – класичних і сучасних – проблем у трудовій сфері, оволодіння теоретичними, практичними основами і методами психології праці та інженерної психології для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення молоді, задач, що виникають в практиці психологічного обслуговування праці і працівника.

Завдання курсу: засвоїти основні теоретико-методологічні і прикладні засади психології праці та інженерної психології; ознайомитись з сучасним станом психологічних досліджень в галузі психології праці та інженерної психології, щодо різноманітних явищ у трудовій сфері (документованих фактів професійної діяльності, «казусів», що характеризують ту чи іншу працю, аварійну ситуацію, і т. п.); розуміти закономірності і механізми психічної діяльності людей у трудовій сфері; оволодіти методами діагностики психологічних факторів, які впливають на трудовий процес в цілому (міграцію робочих кадрів, працездатність, виробничий травматизм, ефективність роботи працівників як в особистій, так і в спеціальній діяльності); знати особливості психологічного забезпечення професійної діяльності.

Змістові модулі:

1. Оглядова характеристика психології праці та інженерної психології.
2. Психологічне забезпечення професійної діяльності.
3. Психологічні аспекти менеджменту.

Психологічна служба в системі освіти

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з призначенням психологічної служби в системі освіти, розкрити умови психологічного забезпечення навчально-виховного процесу та здійснення психологічного супроводу розвитку та життєдіяльності учнів протягом навчання в школі; сприяти особистісному зростанню та професійному становленню майбутніх практичних психологів.

Завдання курсу: сприяння набуттю майбутніми практичними психологами теоретичних знань з питань призначення та основних функцій психологічної служби, а також шляхів її розбудови в сучасних умовах; особливостей організації психологічної служби в освітніх закладах; основних принципів та видів діяльності практичних психологів. Сприяння формуванню у майбутніх практичних психологів професійних навичок та умінь роботи з документально-методичними матеріалами; навичок та умінь розробки плануючої документації; навичок та умінь розробки, підготовки та проведення психологічних просвітницьких та профілактичних заходів; сприяння вихованню у майбутніх практичних психологів професійної компетентності.

Змістові модулі:

1. Завдання, структура, функції психологічної служби в системі освіти України.
2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять.

БК 13. **Політична психологія**

Мета вивчення курсу: ознайомлення з сучасними дослідженнями політичної психології, щодо явищ суспільної й індивідуальної психіки, сполучених з політикою в усіх її проявах, оволодіння найважливішими теоретичними, методологічними та прикладними аспектами політичної психології, яка діагностує й вирішує проблеми політичного життя.

Завдання курсу: формування спеціальних знань та навичок з оволодіння методологічними, теоретичними і конкретно-методичними принципами політичної психології і розуміння її актуальних завдань на сучасному етапі розвитку; засвоїти основні теоретико-методологічні та прикладні засади політичної психології; ознайомитись з сучасними дослідженнями політичної психології, щодо суспільної й індивідуальної психіки, сполучених з політикою в усіх її проявах, вміти аналізувати їх з урахуванням досягнутого рівня психології і політології; зрозуміти закономірності і механізми психічної діяльності людей у суспільно-політичній сфері; оволодіти методами діагностики психологічних факторів, які впливають на політичні процеси; знати особливості прикладної політичної психології.

Змістові модулі:

1. Політична психологія як наука.
2. Суб'єктивні чинники та суб'єкти політики.
3. Прикладна політична психологія.

Психотехніки в рекламі

Мета вивчення курсу: усестороннє поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками в сфері психології реклами та в динаміці психологічних процесів взаємодії в системі «реклама-споживач» з метою вирішення завдань психологічного конструювання ефективних рекламних образів товарів (послуг); вміння формування та використання спеціальної психотехнології реклами в просуванні товарів на ринок.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основними проблемами психології реклами; розглянути види рекламних засобів, їх особливості та елементи; навчити студентів використовувати психологічні техніки у рекламі.

Змістові модулі:

1. Поняття про психологію реклами.
2. Психічні процеси у рекламі.
3. Психологічні технології у рекламі.

Матриця відповідності визначених ОПІ результатів навчання та компетентностей (бакалавра).

Програмні результати навчання/ дисципліна	Інтегральна компетентність	Компетентності											
		Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності							
		КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КФ-1	КФ-2	КФ-3	КФ-4	КФ-5	КФ-6	КФ-7	КФ-8
Українська мова (за професійним спрямуванням)			+	+	+								
Іноземна мова			+	+	+								
Фізичне виховання		+											
Історія України		+	+		+								
Історія української культури		+	+	+									
Компютерні та системні технології			+		+								
Основи правознавства		+			+								
Філософія		+			+								
Безпека життєдіяльності		+			+								
Основи економічної теорії			+		+								
Соціологія		+	+	+	+								
Психофізіологія ЦНС та ВНД		+	+	+	+	+		+			+		
РН-1, РН-2, РН-3, РН-4, РН-5, РН-8, РН-13, РН-14, РН-15 / Вступ до спеціальності з адаптаційним тренінгом	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та	+		+	+	+	+			+	+	+	+

PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16 / Загальна психологія	практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH-1, PH-2, PH-3, PH-6/ Порівняльна психологія		+				+	+	+						
PH-1, PH-2, PH-8, PH-9/ Історія психології		+	+			+			+					
PH-1, PH-2, PH_3, PH-5, PH-7, PH-8, PH-11, PH-12, PH-13, PH-15, PH-16/ Практикум		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-5, PH-6, PH-7, PH-9, PH-10, PH-11, PH-13, PH-15, PH-16/ Психодіагностика та експериментальна психологія			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-6, PH-7, PH-9, PH-11, PH-12,1 PH-3, PH-14, PH-15, PH-16/ Диференційна психологія		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-7, PH-9, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16/ Вікова психологія			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-6, PH-7, PH-8, PH-13/ Основи клінічної та патопсихології			+	+		+		+	+	+		+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-8, PH-9, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16/ Педагогіка та методика викладання психології		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-6, PH-7, PH-8, PH-9, PH-10, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16, PH-17/ Соціальна психологія		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-7, PH-8, PH-9, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16, PH-17/ Педагогічна психологія	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-7, PH-8, PH-9, PH-10, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16, PH-17/ Основи психологічного консультування	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	

PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-7, PH-8, PH-9, PH-10, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-15, PH-16/ Психологія сім'ї та корекція сімейних відносин		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-8, PH-11, PH-12, PH-13, PH-15, PH-16, PH-17/ Психологія управління		+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-6, PH-7, PH-8, PH-9, PH-10, PH-11, PH-12, PH-13, PH-14, PH-16/ Основи психотерапії та психокорекції		+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
PH-1, PH-2, PH-3, PH-4, PH-5, PH-13, PH-14, PH-16, PH-17/ Методологічні та теоретичні проблеми психології		+	+			+	+		+				+	+
PH-1, PH- 2, PH-3, PH-4, PH-11, PH-12, PH-13, PH-15, PH-16, PH-17/ Соціально-психологічне проектування		+	+			+		+	+	+	+			